

**Krimináltaktika 2. alapkérdések
(RKTRIB04 - Nappali 2. / Levelező 2.)
(RKMTB02- Nappali 3., 4.)
a 2024/2025-ös tanév tavaszi félévétől**

1. Határozza meg a kikérdezés és a kihallgatás fogalmát!

Kikérdezés: Kérdésekkel irányított beszélgetés.

Kihallgatás: A személyek eljárásjogi szabályokhoz kötött kikérdezésének, a vallomás (nyilatkozat) beszerzésének módszere.

2. Mi a kihallgatás célja?

- megismerni a kihallgatott személy múltbeli releváns eseménnyel kapcsolatos emlékyomait;
- megismerni a kihallgatottnak az ügygel, illetve a releváns kérdésekkel kapcsolatos álláspontját, véleményét;
- a kihallgatott által elmondottak szabályszerű rögzítése révén törvényes bizonyítási eszköz beszerzése.

3. Milyen kihallgatási szituációk vannak?

- teljes egészében vagy részben konfliktusmentes;
- konfliktusos;
- bizonytalan.

4. Milyen feladatokat foglal magában a kihallgatásra felkészülés?

- az ügy (addig keletkezett) iratainak alapos tanulmányozása;
- kihallgatandó személyiségének feltérképezése, esetleg korábbi ügyeinek vagy korábbi életének stb. figyelembe vételével;
- a kihallgatás céljának, a súlyponti kérdéseknek meghatározása;
- a részletinformációk elemzésére épülő kihallgatási terv (időzítés, környezet, jelenlévők, kérdések sorrendje, bizonyítékok felmutatása stb.) összeállítása.

5. Melyek a kihallgatás szakaszai?

- Bevezető szakasz;
- Vallomás összefüggő előadása;
- Kérdések feltétele;
- Befejező szakasz.

6. Melyek a kihallgatást befolyásoló tényezők?

- a kihallgatott személy
 - eljárási státusza, érdekeltsége, hozzáállása;
 - életkora, személyi körülményei;
 - hányadszor, illetőleg milyen kihallgatási szituációban tesz vallomást;
- adott kihallgatás milyen célt szolgál;
- milyen lehetőség volt a felkészülésre.

7. Soroljon fel legalább nyolc kihallgatás-taktikai műfogást!

- bizonyítékok szakaszos feltárása;
- látszólag a mellékkörülményekre koncentráció;
- „lerohanás”;
- „legendák engedélyezése”;
- több bizonyíték látszatának keltése;
- bűntársak egymás ellen való kijátszása;
- erkölcsi magyarázatok nyújtása;
- bizalmaskodás a gyanúsítottal;
- tett súlyának kicsinyítése/eltúlzása;
- jogi előnyök hangsúlyozása;
- taktikai blöff.

8. Határozza meg a helyszíni kihallgatás fogalmát!

Az a krimináltaktikai módszer, amelynek keretében az előzetesen már kihallgatott személy, a vizsgált eseménnyel összefüggő

- helyeket, helyszíneket mutat meg;
- helyszíneket, helyzeteket rekonstruál;
- cselekményeket szemléletesen mutat be, miközben vallomást is tesz.

9. Melyek a helyszíni kihallgatás céljai?

- Konfliktusmentes kihallgatási szituáció esetén elsősorban a vallomás pontosítása, kiegészítése, valamint a tévedésből eredő ellentmondások tisztázása, feloldása;
- bizonytalan kihallgatási szituáció esetén elsősorban a vallomás ellenőrzése, az ellentmondások tisztázása, feloldása;
- konfliktusos kihallgatási szituáció esetén elsősorban a hiányos, elnagyolt vallomás pontosítása, kiegészítése és annak dokumentálása; a valótlán (vagy annak tűnő) vallomásból eredő ellentmondások tisztázása, feloldása, avagy azok dokumentálása.

10. Fejtse ki röviden a helyszíni kihallgatás jelentőségét!

- A kihallgatott jobban visszaemlékezhet az esemény általa ismert mozzanataira, így korábbi vallomását kiegészítheti, pontosíthatja;
- megjelölhet olyan tényeket, amelyekről korábbi kihallgatása során nem tudott pontosan, tárgyyszerűen, megfoghatóan nyilatkozni;
- a vallomást tevő személy gondolati és motorikus (mozgási) emlékképei élményszerűen jelenhetnek meg;
- olyan tények is „előbukkanhatnak”, amelyekről csak a vizsgált eseményben résztvevő, vagy azt észlelő személy tudhat („tanítudomás” vagy „tettestudomás”);
- új tárgyi bizonyítási eszközök megtalálására kerülhet sor;
- a hatóság tagja közvetlenül megfigyelheti és rögzítheti a kihallgatott személy vallomásának, cselekvésének, viselkedésének és a helyszín körülményeinek összhangját vagy éppen ellentmondásait.

11. Sorolja fel, hogy a helyszíni kihallgatás lefolytatása során milyen főbb taktikai szempontokat kell figyelembe venni!

- A pszichológiai tényezőkre, valamint a vallomástevő személyes tulajdonságaira figyelemmel kell megtervezni, megszervezni és lefolytatni.
- Biztosítani kell, hogy a vallomástevő önállóan, kezdeményezően és főként befolyásmentesen tevékenykedhessen.
- Az emlékezés terén nem szabad irreális elvárásokat támasztani a vallomástevővel szemben.
- A kérdezés és a vallomástétel módjának a helyszíni kihallgatás sajátosságaihoz kell igazodnia.
- Amennyiben több személlyel kell helyszíni kihallgatást lefolytatni, azt főszabály szerint külön-külön kell elvégezni, de taktikai szempontok indokolhatják az együttes végrehajtást.

12. Sorolja fel, hogy a helyszíni kihallgatás tervében mit kell szerepeltetni (a terv általános tartalma)!

- Rendelkezésre álló, elemzett, értékelt adatok
- Helyszíni kihallgatás célja
- Helyszíni kihallgatás fajtája (hely, helyszín megmutatása, cselekmény szemléletes bemutatása stb.) változata (pl. ki folytatja le, kivel: nyomozóhatóság, ügyészség, bíróság; gyanúsítottal, sértettel, tanúval)
- Helyszíni kihallgatás helye
- Helyszíni kihallgatás ideje;
- Helyszíni kihallgatás programja (forgatókönyvszerűen)
- Személyi feltételek (kinek a jelenléte, közreműködése szükséges a lefolytatáshoz)
- Tárgyi, technikai feltételek

13. Sorolja fel, melyek a helyszíni kihallgatás fajtái!

- Helyek, helyszínek megmutatása.
- Helyszínek, helyzetek rekonstruálása.
- Cselekmények szemléletes bemutatása.

14. Fejtse ki röviden, hogy helyszíni kihallgatás esetében mikor beszélhetünk „tettestudomásról”, illetve „tanústudomásról”!

Amikor annak keretében a vallomástevő olyan részleteket mond el, illetve mutat meg, amelyekről csak a vizsgált eseményben résztvevő, vagy azt észlelő személy tudhat.

15. Határozza meg a bizonyítási kísérlet fogalmát!

Eljárásjogi alakiséghez kötött nyomozási cselekmény, amelynek során az eljáró hatóság a feltételeket, releváns körülményeket biztosítva, mesterségesen, tervszerűen és módszeresen hozza létre azokat az eseményeket, jelenségeket, helyzeteket (stb.), amelyeket tanulmányozni kíván annak megállapítása végett, hogy azok meghatározott helyen, időben, módon, illetve körülmények között megtörténhettek-e, létrejöttek-e vagy sem.

16. Melyek a bizonyítási kísérlet előnyei?

- Az esemény, jelenség a maga egészében, keletkezésében, lefolyásában tanulmányozható;
- empirikus (tapasztalati) ellenőrzés végezhető;
- az esemény alkotóelemeire, részeire bontva vizsgálható;
- a kísérletet (annak egyes mozzanatait) szükség esetén meg lehet ismételni;
- mindennek eredményeként (a teljesebb, gazdagabb információkból) megalapozottabb következtetés vonható le, új, objektív alapú ismeretek birtokába juthatunk.

17. Sorolja fel a bizonyítási kísérlet fajtáit!

- Jelenségek észlelési lehetőségét vizsgáló bizonyítási kísérlet;
- cselekmények elkövetési lehetőségét vizsgáló bizonyítási kísérlet;
- esemény (vagy egyes részleteinek) lefolyását vizsgáló bizonyítási kísérlet;
- történések időtartamát vizsgáló bizonyítási kísérlet;
- ingerküszöböt, képességet vizsgáló bizonyítási kísérlet;
- elváltozásokat, nyomcsoportokat vizsgáló bizonyítási kísérlet.

18. Sorolja fel, mikor kell elállni a bizonyítási kísérlettől!

Amennyiben az:

- A bűncselekmény megismétlését jelentené;
- veszélyeztetné a résztvevők, közelben tartózkodók életét, testi épségét, egészségét, vagy sértené az állampolgárok becsületét, méltóságát, jogait;
- túlzottan költséges lenne;
- kimenetele ellenőrizhetetlen;
- jelentős károkozással járna;
- hosszadalmas előkészítést igényelne;
- részvételük indokolt volna, de a sértett vonakodik, vagy a gyanúsított megtagadja az aktív közreműködést.

19. Sorolja fel, hogy bizonyítási kísérlet esetén a hasonló feltételek megteremtésének taktikája jellemzően mely tényezőket érinti!

- Időpont (nap, napszak stb.) és időtartam
- Hely
- Időjárási, látási, hallási, megvilágítási és fényviszonyok
- Fény-, hang- (stb.) jelenségek, illetve hatások
- Helyszín, szituáció, esemény rekonstruálásának személyi és tárgyi elemei

20. Sorolja fel, hogyan rögzíthető a bizonyítási kísérlet eredménye!

- Leírással (jegyzőkönyv vagy feljegyzés)
- Lerajzolással (helyszínrajz vagy helyszínvázlat)
- Hang-, kép-, illetve hang és képfelvételen

21. Fejtse ki röviden, mi lehet a bizonyítási kísérlet eredménye és abból milyen következtetés vonható le!

- Pozitív eredmény: csupán valószínűsítő következtetésre ad alapot („úgy is megtörténhetett” – pl. „láthatta”).
- Negatív eredmény: kategorikus következtetésre ad módot („úgy nem történhetett meg” – pl. „nem láthatta”).

22. Határozza meg a felismerésre bemutatás kriminalisztikai fogalmát!

A hatóság által bemutatott személyek vagy objektumok emléknymok alapján történő azonosítására kidolgozott krimináltaktikai módszer.

23. Határozza meg a felismerésre bemutatás fogalmát!

A hatóság által bemutatott személyek vagy objektumok emlékek alapján történő azonosítására kidolgozott krimináltaktikai módszer, jogilag bizonyítási cselekmény, amelynek keretében a terhelt vagy tanú kísérletet tesz az általa korábban észlelt személy vagy tárgy kiválasztására a számára egyidejűleg bemutatott személyek vagy objektumok közül.

24. Ismertesse a felismerés bemutatás résztvevőit személyek bemutatása esetén!

Kérdéses személy: az a személy (általában az adott ügy terheltje), akit a felismerést megkísérlő személy korábban észlelhetett az eljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetése vagy az azzal összefüggésbe hozható valamely esemény során;

indifferens személyek:

- az adott ügytől független,
- a felismerést végző által nem ismert,
- a kérdéses személlyel fő ismertetőjegyekben megegyező tulajdonságú – különösen vele azonos nemű, hasonló korú, testalkatú, bőrszínű, ápoltságú és öltözetű – személy lehet (legalább 2).

felismerést megkísérlő személy: az a terhelt vagy tanú, aki a kérdéses személyt korábban az eljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetése vagy az azzal összefüggésbe hozható valamely esemény során észlelhette.

25. Ismertesse a felismerés bemutatás menetét személyek bemutatása esetén!

- A kérdéses személy felhívása arra, hogy az indifferens személyek között a választása szerinti helyet foglalja el (jegyzőkönyvben rögzíteni!);
- felismerést megkísérlő figyelmeztetése (jogilag nem kötelező): a bemutatott személyek közül csak akkor kell bármelyiket kiválasztania, ha határozottan és egyértelműen emlékszik arra, hogy korábban őt észlelte;
- felismerést megkísérlő személy behívása;
- esetlegesen instrukciók adása a felismerésre együttesen bemutatott személyeknek (beszéd és/vagy mozdulat, mozgás), amelyet egymás után, egyenként hajtanak végre;
- felismerést megkísérlő személy nyilatkozata/kiválasztási cselekménye;
- többszöri ismétlés csak indokolt esetben szükséges;
- dokumentálás: jegyzőkönyv, a felismerésre együttesen bemutatott személyekről képfelvételt kell készíteni (videórögzítésnél nem kell);
- felismerést megkísérlő személy ismételt kihallgatása (különösen sikertelen FB esetén, jogilag nem kötelező, de krimináltaktikai szempontból ajánlott).

26. Miért a felismerésre bemutatás az egyik legsérülékenyebb nyomozási cselekmény?

- A felismerést megkísérlő személyek emlékképeit számos körülmény utólag torzíthatja;
- az eljárási garanciák és taktikai ajánlások nem kellően szigorú érvényesítése, akár kisebb fokú megsértése miatt is veszélybe kerülhet az, hogy a felismerésre bemutatás a valósággal adekvát eredményre vezessen;
- a felismerésre bemutatott kérdéses személy vagy más résztvevők is könnyen megzavarhatják a nyomozási cselekményt.

27. Mikor tilos felismerésre bemutatást tartani képfelvétel útján?

- A személyt vagy tárgyat az érintett (potenciális felismerést megkísérlő személy) részére (a bemutatni kívánt képfelvételen szereplő ismertetőjeleit ábrázoló) kép- vagy kép- és hangfelvétel alkalmazásával az adatgyűjtés során korábban már bemutatták;
- a személyről vagy tárgyról készült (a bemutatni kívánt képfelvételen szereplő ismertetőjeleit ábrázoló) képfelvételt körözési eljárásban már közzétették.

28. Ismertesse a felismerésre bemutatást megelőző kihallgatás során tisztázandó kérdések csoportjait!

- Az észlelés alanyával kapcsolatban tisztázandó kérdések;
- az észlelés tárgyával kapcsolatban tisztázandó kérdések;
- az észlelés körülményeivel kapcsolatban tisztázandó kérdések.

29. Sorolja fel, hogy a felismerésre bemutatást megelőző kihallgatás során az észlelés alanyával és tárgyával kapcsolatban mely kérdéseket kell tisztázni!

Alanyával kapcsolatban

- Milyen az általános fizikai állapota?
- Rendelkezik-e az észlelés, illetve az azonosítás szempontjából jelentőséggel bíró speciális képességekkel, tapasztalati háttérrel?
- Milyen ismeretekkel rendelkezik az észlelés tárgyával kapcsolatban?
- Milyen az észlelés tárgyához, az eljárás alanyaihoz, ill. a vizsgált eseményhez való viszonya?
- Van-e a felismerésre bemutatásban való közreműködésének valamiféle akadály?

Tárgyával kapcsolatban

- Kit és/vagy mit (illetve kiket és/vagy miket) észlelt?
- Mely ismérveiről tud?

30. Sorolja fel, hogy a felismerésre bemutatást megelőző kihallgatás során az észlelés körülményei vonatkozásában mely kérdéseket kell tisztázni!

- Mikor észlelte az objektumot?
- Érte-e újabb benyomás, illetve behatás?
- Hol, illetve honnan, milyen távolságból és helyzetben észlelte?
- Milyen időjárási-, látási-, hallási-, fény- és megvilágítási viszonyok között észlelte?
- Milyen tevékenységet folytatott (mivel volt elfoglalva) közvetlenül az észlelés előtt, illetve alatt? Az mennyire kötötte le a figyelmét?
- Milyen volt az aktuális fizikai és lelki állapota az észlelteket megelőzően?
- Érzékszervi fogyatékosága esetén viselte-e szemüvegét, hallókészülékét stb.?
- Milyen esemény (cselekmény) kapcsán észlelte az objektumot? Miért figyelt fel rá, mi volt az objektum szerepe az eseményben (cselekményben)?
- Mennyi ideig, illetve hány alkalommal észlelte?
- Mit, illetve mennyit észlelt az objektumból (az egészet vagy csak egy részét)?
- Az észlelteket gyakoroltak-e rá valamiféle lelki (esetleg fizikai) hatást?
- Kivel volt együtt az észleléskor?

31. Melyek a felismerésre bemutatás eredménye értékelésének alapelvei?

- Csak az érintetlen emlékképekkel rendelkező azonosítást végző személlyel,
- mindenfajta befolyásolástól mentesen végrehajtott,
- határozott felismerést eredményező felismerésre bemutatásra lehet olyan döntéseket alapítani, amelyek meghatározzák a nyomozás további menetét, és csak az ilyen felismerésre bemutatás eredményét szabad bizonyítékként elfogadni.

